

ปัญหาการกำหนดโทษตามมาตรการการลงโทษในคดีความผิดเกี่ยวกับการค้ามนุษย์
ตามมาตรา 52 พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ. 2551

Problems of Determining Punishment According to the Punishment Measures
Human Trafficking Cases Under Section 52 of the Prevention and
Suppression of Human Trafficking Act B.E. 2551

ศิริเพ็ญ จันทร์นิยม¹

คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี

16/10 แขวงทวีวัฒนา เขตทวีวัฒนา กรุงเทพมหานคร 10170, ประเทศไทย

อีเมลติดต่อ: Kengsong09@gmail.com

Siripen Junniyom²

Faculty of Law, Bangkokthonburi University

16/10 Thawi Watthana, Thawi Watthana, Bangkok 10170, Thailand

Email: Kengsong09@gmail.com

เสงี่ยม บุษบาบาน³

คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี

16/10 แขวงทวีวัฒนา เขตทวีวัฒนา กรุงเทพมหานคร 10170, ประเทศไทย

อีเมลติดต่อ: boosababarn@gmail.com

Sangiam Boosababarn⁴

Faculty of Law, Bangkokthonburi University

16/10 Thawi Watthana, Thawi Watthana, Bangkok 10170, Thailand

Email: boosababarn@gmail.com

---

¹ อาจารย์.

² Lecturer.

³ ผู้ช่วยศาสตราจารย์, อาจารย์.

⁴ Assistant Professor, Lecturer.

ญาติมา นุชแดง⁵

คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพมหานคร
16/10 แขวงทวีวัฒนา เขตทวีวัฒนา กรุงเทพมหานคร 10170, ประเทศไทย
อีเมลติดต่อ: yanuch.40@gmail.com

Yatima Nutdaeng⁶

Faculty of Political Science, Bangkokthonburi University
16/10 Thawi Watthana, Thawi Watthana, Bangkok 10170, Thailand
Email: yanuch.40@gmail.com

Received: December 11, 2024 Revised: April 20, 2025 Accepted: April 25, 2025

บทคัดย่อ

บทความนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงสภาพปัญหาในการใช้บทกำหนดโทษพื้นฐานคดีเกี่ยวกับการค้ามนุษย์ตามมาตรา 52 พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ. 2551 ของระบบกฎหมายไทย เปรียบเทียบแนวทางการกำหนดโทษในคดีความผิดเกี่ยวกับการค้ามนุษย์ในระบบกฎหมายไทยและต่างประเทศ และวิเคราะห์แนวทางการกำหนดโทษที่สอดคล้องเหมาะสมของพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ. 2551 ในระบบกฎหมายไทย และนำเสนอมาปรับใช้ให้สอดคล้องเหมาะสมต่อไป

จากการศึกษาพบว่า สภาพปัญหาในการใช้บทกำหนดโทษพื้นฐานคดีเกี่ยวกับการค้ามนุษย์ตามมาตรา 52 พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ. 2551 ของระบบกฎหมายไทยนั้นใช้แนวคิดหลักการปรัชญากฎหมายปฏิฐานนิยมทางกฎหมายหรือสำนักกฎหมายบ้านเมืองนั้นน่าจะยังคงไม่เพียงพอหรือไม่ เนื่องจากว่า มาตรา 52 กำหนดระวางโทษจำคุกตั้งแต่สี่ปีถึงสิบปีเพียงนั้น เป็นมาตรการการลงโทษขั้นที่ไม่รุนแรง และจากการศึกษาเปรียบเทียบแนวทางการกำหนดโทษในคดีความผิดเกี่ยวกับการค้ามนุษย์ในระบบกฎหมายไทยและต่างประเทศนั้น มีความแตกต่างกันในมาตรการการกำหนดโทษ โดยเฉพาะมาตรการการลงโทษ ซึ่งกำหนดโทษจำคุกไม่เกินสิบปีจนถึงตลอดชีวิต ซึ่งเป็นมาตรการลงโทษขั้นรุนแรง โดยแนวทางการกำหนดโทษที่สอดคล้องเหมาะสมของพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ. 2551 ในระบบกฎหมายไทยนั้น เห็นควรนำแนวทางการกำหนดโทษของประเทศสหรัฐอเมริกาซึ่งเป็นมาตรการลงโทษขั้นรุนแรงมาปรับใช้ และปรับปรุงแก้ไขตัวบทกฎหมายพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ. 2551 มาตรา 52 เพื่อให้เหมาะสมกับการปราบผู้กระทำความผิดค้ามนุษย์ในปัจจุบันโดยเฉพาะผู้กระทำความผิดที่เป็นตัวการใหญ่ในการใช้เหยื่อคอลเซ็นเตอร์ไปหลอกลวงประชาชน

คำสำคัญ: การกำหนดโทษ; มาตรการการลงโทษ; คำมนุษย์; พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์

⁵ อาจารย์.

⁶ Lecturer.

Abstract

This research article aims to study the problems in the application of basic penalties in human trafficking cases under Section 52 of the Prevention and Suppression of Human Trafficking Act B.E. 2551 in the Thai legal system. Compare the penalties in human trafficking cases in the Thai and foreign legal systems. Analyze the penalties that are consistent with the Prevention and Suppression of Human Trafficking Act B.E. 2551 in the Thai legal system and present them for further appropriate adjustment.

The study has shown that The problem of using the basic penalty for human trafficking cases under Section 52 of the Prevention and Suppression of Human Trafficking Act B.E. 2551 in the Thai legal system is that it uses the concept of legal positivism or the legal school of law, which may still be insufficient or not. Because Section 52 stipulates a prison sentence of only four to ten years, which is a mild punishment measure. And from the comparative study of the punishment measures in human trafficking cases in the Thai and foreign legal systems, there are differences in the punishment measures, especially the punishment measures, which stipulate a prison sentence of no more than twenty years to life imprisonment, which is a severe punishment measure. The appropriate punishment measures of the Prevention and Suppression of Human Trafficking Act B.E. 2551 in the Thai legal system should be adapted from the punishment measures of the United States, which are severe punishment measures, and the text of the Prevention and Suppression of Human Trafficking Act B.E. 2551, Section 52, should be revised to be appropriate for the current suppression of human traffickers, especially the perpetrators who are the main perpetrators of using call center victims to deceive the public.

Keywords: Determining Punishment; Punishment Measures Prevention and Suppression of Human Trafficking Act

1. บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ปัจจุบันปัญหาการค้ามนุษย์ในประเทศไทยก็ยังคงไม่ลดลงมาเท่าที่ควรจะเป็นสาเหตุส่วนหนึ่งก็น่าจะเกิดจากผู้กระทำผิดอาจจะมิได้มองว่า อัตราโทษที่ประเทศไทยใช้เป็นเกณฑ์ในการลงโทษนั้นไม่ค้ำยสูงมาก และเมื่อผู้กระทำผิดในฐานะจำเลยได้ยอมรับสภาพว่าได้กระทำผิดตามคำฟ้องของพนักงานอัยการโจทก์แล้วก็ย่อมได้รับสิทธิในการลดโทษลงกึ่งหนึ่งตามหลักกฎหมาย ประกอบกับหากให้การเป็นประโยชน์ต่อรูปคดีในการพิจารณาเพิ่มอีกด้วยก็อาจจะได้รับความเมตตาในการกำหนดโทษสถานเบาลงมา เพิ่มขึ้นอีกต่างหาก ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับพฤติการณ์ลักษณะคดีที่กระทำผิดในแต่ละคดี ซึ่งหากข้อเท็จจริงในทางพิจารณาของศาลปรากฏว่า ข้อเท็จจริงในคดีนั้นเป็นพฤติการณ์ลักษณะคดีซึ่งเป็นเรื่องที่ไม่ร้ายแรงจนถึงขั้นไม่สามารถให้โอกาสจำเลยซึ่งเป็น

ผู้กระทำผิดครั้งแรกในชีวิต จำเลยก็อาจจะได้รับความเมตตาในการใช้ดุลพินิจพิจารณากำหนดโทษในสถานเบา เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้กระทำผิดผู้หลงผิดกลับตนเสียใหม่ในอนาคต อันถือว่าเป็นอีกหนึ่งช่องทางของผู้กระทำผิดที่จะเลือกในการดำเนินคดีทางอาญา ซึ่งจากมาตรการการลงโทษพื้นฐานทั่วไปของประเทศไทยตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ.2551 พบว่า มาตรา 52 นั้น ได้วางขอบเขตหลักเกณฑ์ที่กำหนดโทษพื้นฐานทั่วไปให้ระวางโทษจำคุกตั้งแต่สี่ปีถึงสิบปี และหากพิจารณาเปรียบเทียบกับมาตรการการลงโทษของต่างประเทศแล้วก็น่าจะยังถือว่าเป็นมาตรการลงโทษที่ยังคงอยู่ในขั้นสถานเบากว่า เนื่องจากว่า มาตรการการลงโทษของประเทศไทยยังมีเหตุในการลดโทษลงมากเพื่อกำหนดโทษสถานเบาให้แก่จำเลยซึ่งให้การรับสารภาพอีกชั้นตอนหนึ่งตามประมวลกฎหมายอาญา เช่น มาตรา 56 เหตุในการรอลงอาญา มาตรา 78 เหตุลดโทษหรือเหตุบรรเทาโทษ เป็นต้น

จากสาเหตุประเด็นดังกล่าวส่งผลให้ผู้ต้องหาหรือจำเลยหรือผู้ที่คิดจะกระทำผิดไม่น่าจะเกรงกลัวต่อมาตรการการลงโทษ ซึ่งส่งผลทำให้สถานการณ์การค้ามนุษย์ในประเทศไทย⁷ จึงถูกจัดอยู่ในกลุ่ม-tier 2 เป็นบัญชีรายชื่อประเทศที่ต้องจับตามอง (Tier 2 Watch List) จากรายงานการค้ามนุษย์ประจำปี พ.ศ. 2561 ของสถานทูตสหรัฐอเมริกาและสถานกงสุลในประเทศไทย โดยปัจจุบันก็ยังไม่ดีขึ้นเท่าที่ควร และก็ยังมียุทธศาสตร์ระบุว่าประเทศไทยเป็นทั้งประเทศต้นทาง ประเทศปลายทาง และรวมถึงประเทศทางผ่านสำหรับการค้าประเวณี ไม่ว่าจะเป็นค้าผู้ชาย ค้าผู้หญิง และเด็ก รวมทั้งการบังคับใช้แรงงาน⁸ ซึ่งในปัจจุบันก็ยังมีสถานการณ์ไม่ดีขึ้นอีกทั้ง ยังเพิ่มเติมโดยมีการกระทำผิดรูปแบบใหม่ โดยเป็นลักษณะการค้ามนุษย์ตามชายแดนโดยการหลอกลวงผู้บริสุทธิ์ โดยอาศัยกลลวงลงในแอปพลิเคชันต่าง ๆ บนโลกออนไลน์ เพื่อให้ผู้บริสุทธิ์หลงเชื่อมาตามนัดพบ และถูกลักพาตัวเข้าไปทำงานคอลเซ็นเตอร์เพื่อหลอกลวงดูดเงินจากประชาชนผู้เสียหายซึ่งเป็นผู้บริสุทธิ์อีกชั้นตอนหนึ่ง ซึ่งมีทั้งผู้เสียหายชาวไทยและชาวต่างประเทศในประเทศไทยจำนวนมากที่ได้รับความเสียหาย อันเป็นการสร้างความเสียหายมูลค่าเป็นจำนวนเงินมากมายมหาศาล ไม่ว่าจะเป็นทางเศรษฐกิจของประเทศ และฐานะครอบครัวของทางผู้เสียหายในส่วนตัวโดยเฉพาะเงินจากผู้สูงอายุคนชรา ซึ่งไม่รู้เท่าทันกลโกงออนไลน์ดังกล่าว ซึ่งก็แอปพลิเคชันออนไลน์ฉ้อโกงดูดเงินจนหมดเกลี้ยงทุกบัญชีธนาคาร ฉะนั้น ปัญหาการค้ามนุษย์ในยุคปัจจุบันนี้เป็นปัญหาที่สำคัญและแก้ไขยากมากเพราะว่า กว่าที่จะจับตัวผู้กระทำผิดผู้ต้องหาจำเลยได้ เงินของผู้เสียหายก็ถูกโยกย้ายไปหมดแล้วไม่เหลือเงินคืนให้แก่ผู้เสียหายเลย ซึ่งในเบื้องต้นก็คงมีแต่โทษจำคุกเพียงเท่านั้นที่สามารถลงโทษยับยั้งให้แก่ผู้ที่คิดจะกระทำผิดดังกล่าวเกรงกลัวได้ ในส่วนของประเทศไทยนั้น เริ่มแรกเดิมก็ได้มีการร่วมลงนามใช้แนวคิดของอนุสัญญาสหประชาชาติพร้อมกับพิธีสารที่เกี่ยวข้องกับแนวคิดในการแก้ไขปัญหาเพิ่มขึ้นอีกจำนวน 3 ฉบับ โดยเฉพาะที่เกี่ยวกับเรื่องการค้ามนุษย์โดยเฉพาะสตรีและเด็ก (Trafficking in Persons Especially Woman and Children) กับ พิธีสารเพื่อป้องกัน ปราบปราม และลงโทษ

⁷ สุพิศ ปราณีตพลกรัง, *กฎหมายป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์* (กรุงเทพฯ: นิติธรรม, 2559), 30.

⁸ Stephanie Hepburn and Rita J. Simon, *Human Trafficking Around the World: Hidden in Plain Sight* (New York: Columbia University, 2013), 27.

การคุ้มครองโดยเฉพาะสตรีและเด็กโดยเฉพาะเป็นพิธีสารที่เพิ่มเติมแนบท้ายอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการต่อต้านอาชญากรรมข้ามชาติที่จัดตั้งในลักษณะองค์การ ค.ศ. 2000 ซึ่งหลักการตามข้อ 3 กำหนดให้นานาประเทศที่ร่วมลงนามได้ใช้เป็นแนวคิดให้เป็นไปตามความมุ่งหมายของการนำใช้มาตรการทางกฎหมายเพื่อการป้องกันปราบปราม และการลงโทษการคุ้มครองโดยเฉพาะสตรีและเด็กอย่างเป็นสากล ซึ่งแนวคิดสาระสำคัญในข้อบัญญัติในอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการต่อต้านอาชญากรรมข้ามชาติที่จัดตั้งในลักษณะองค์การ ค.ศ. 2000 นั้นก็ให้ถือว่าแนวคิดนี้เป็นกรอบของความร่วมมือทางกฎหมายที่จะกำหนดให้ประเทศในภาคีตามอนุสัญญานี้สามารถที่จะให้ความร่วมมือกันในรูปแบบลักษณะพหุภาคี เพื่อที่จะส่งเสริมในความร่วมมือกันระหว่างประเทศไม่ว่าจะเป็นทั้งทางด้านนโยบาย ตัวบทกฎหมาย แนวทางในการบริหาร และการบังคับใช้กฎหมายในการที่จะใช้ป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมข้ามชาติที่จัดตั้งในลักษณะองค์การเพื่อให้ได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น โดยมีจุดแนวคิดจุดมุ่งหมาย อันได้แก่ 1) เพื่อที่จะจัดความเหลื่อมล้ำของมาตรฐานทางกฎหมายซึ่งสืบเนื่องมาจากระบบกฎหมายของนานาประเทศที่มีความแตกต่างกัน พร้อมทั้งที่เป็นการส่งเสริมความร่วมมือและการให้ความช่วยเหลือซึ่งกันและกันในทางกฎหมายของนานาประเทศต่าง ๆ 2) เพื่อที่จะได้กำหนดแนวทางการวางมาตรฐานขั้นต่ำของการยกเว้นกฎหมายภายในประเทศของนานาประเทศเพื่อที่จะได้ดำเนินการต่อต้านอาชญากรรมข้ามชาติที่จัดตั้งในลักษณะองค์การให้เป็นไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ผู้เขียนจึงมีความเห็นว่า หากจะหาแนวทางใหม่ในการปรับใช้ที่สมควรเหมาะสม ก็เห็นควรศึกษาถึงการนำหลักการกำหนดโทษในคดีคุ้มครอง ค.ศ. 1) ศึกษาถึงสภาพปัญหาในการใช้บทกำหนดโทษพื้นฐานคดีเกี่ยวกับการคุ้มครองตามมาตรา 52 พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการคุ้มครอง ค.ศ. 2551 ของระบบกฎหมายไทย 2) ศึกษาเปรียบเทียบแนวทางการกำหนดโทษในคดีความผิดเกี่ยวกับการคุ้มครองในระบบกฎหมายไทยและต่างประเทศ 3) ศึกษาวิเคราะห์แนวทางการกำหนดโทษที่สอดคล้องเหมาะสมของพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการคุ้มครอง ค.ศ. 2551 ในระบบกฎหมายไทย 4) ศึกษาแนวทางใหม่ของการกำหนดโทษใหม่ตาม มาตรา 52 พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการคุ้มครอง ค.ศ. 2551 ของระบบกฎหมายไทยเพื่อนำเสนอมาปรับใช้ให้สอดคล้องเหมาะสมต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์

1.2.1 เพื่อศึกษาถึงสภาพปัญหาในการใช้บทกำหนดโทษพื้นฐานคดีเกี่ยวกับการคุ้มครองตามมาตรา 52 พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการคุ้มครอง ค.ศ. 2551 ของระบบกฎหมายไทย

1.2.2 เพื่อศึกษาเปรียบเทียบแนวทางการกำหนดโทษในคดีความผิดเกี่ยวกับการคุ้มครองในระบบกฎหมายไทยและต่างประเทศ

1.2.3 เพื่อศึกษาวิเคราะห์แนวทางการกำหนดโทษที่สอดคล้องเหมาะสมของพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการคุ้มครอง ค.ศ. 2551 ในระบบกฎหมายไทย

1.2.4 เพื่อศึกษาแนวทางใหม่ของการกำหนดโทษใหม่ตาม มาตรา 52 พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการคุ้มครอง ค.ศ. 2551 ของระบบกฎหมายไทยเพื่อนำเสนอมาปรับใช้ให้สอดคล้องเหมาะสมต่อไป

1.3 ขอบเขตการวิจัย

การศึกษาครั้งนี้มุ่งศึกษาการกำหนดโทษตามมาตรการลงโทษในคดีความผิดเกี่ยวกับการค้ามนุษย์ตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ. 2551 มีการกำหนดโทษตามมาตรการลงโทษในคดีความผิดเกี่ยวกับอาชญากรรมข้ามชาติของประเทศไทยเนื่องจากพบว่า มาตรา 52 มีการกำหนดโทษจำคุกตั้งแต่สี่ปีถึงสิบปีและปรับตั้งแต่สี่แสนบาทถึงล้านสองแสนบาทถือว่าเป็นมาตรการลงโทษขั้นที่ไม่รุนแรง ซึ่งแตกต่างจากประเทศภาคีสมาชิก ประเทศสหรัฐอเมริกา ตามพระราชบัญญัติคุ้มครองเหยื่อการค้ามนุษย์และความรุนแรง พ.ศ. 2543 ที่กำหนดโทษพื้นฐานทั่วไปไว้ในมาตรา 1590 ที่กำหนดโทษจำคุกขอบเขตไม่เกินสี่ปีหรือจนถึงตลอดชีวิต ซึ่งถือเป็นมาตรการการลงโทษขั้นรุนแรง ถือเป็นมาตรการแนวใหม่ ที่ประเทศไทยน่าจะนำมาใช้ต่างประเทศภาคีสมาชิก ประเทศสหรัฐอเมริกา ตามพระราชบัญญัติคุ้มครองเหยื่อการค้ามนุษย์และความรุนแรง พ.ศ. 2543 ที่กำหนดโทษพื้นฐานทั่วไปไว้ในมาตรา 1590 ที่กำหนดโทษจำคุกขอบเขตไม่เกินสี่ปีหรือจนถึงตลอดชีวิต ซึ่งถือเป็นมาตรการการลงโทษขั้นรุนแรง

1.4 ระเบียบวิธีวิจัย

การศึกษานี้ เป็นการศึกษาโดยวิธีวิจัยเชิงเอกสาร (Documentary Research) กล่าวคือ ศึกษาจากงานวิจัยจากเอกสาร ตำรา บทความ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง หลักการตัวบทกฎหมายและคดีความของต่างประเทศและของประเทศไทย ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ. 2551 พระราชบัญญัติคุ้มครองพยานในคดีอาญา พ.ศ. 2546 พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการมีส่วนร่วมในองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติ พ.ศ. 2556 อนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการต่อต้านองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติที่จัดตั้งในลักษณะองค์กร ค.ศ. 2000 อนุสัญญาเพื่อการคุ้มครองของสิทธิมนุษยชนและเสรีภาพขั้นพื้นฐาน และข้อมูลที่ปรากฏในอินเทอร์เน็ตหรือเว็บไซต์ต่าง ๆ

1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1.5.1 ทราบแนวคิด ทฤษฎีและนำเสนอความสำคัญของมาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับอุปกรณ์ปฐมพยาบาลเบื้องต้นบนรถยนต์ส่วนบุคคล

1.5.2 ทราบกฎหมายและแนวทางมาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับอุปกรณ์ปฐมพยาบาลเบื้องต้นบนรถยนต์ส่วนบุคคลของต่างประเทศ

1.5.3 ทราบปัญหาการบังคับใช้กฎหมายเกี่ยวกับมาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับอุปกรณ์ปฐมพยาบาลเบื้องต้นบนรถยนต์ส่วนบุคคลของประเทศไทย

1.5.4 เสนอแนะการปรับปรุงแก้ไขกฎหมายเกี่ยวกับมาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับอุปกรณ์ปฐมพยาบาลเบื้องต้นบนรถยนต์ส่วนบุคคลของประเทศไทย

2. ผลการศึกษาวิจัย

จากการศึกษาเรื่องปัญหาการกำหนดโทษตามมาตรการการลงโทษในคดีความผิดเกี่ยวกับการค้ามนุษย์ ตามมาตรา 52 พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ. 2551 ผู้เขียนพบประเด็นที่เกี่ยวข้องดังต่อไปนี้

2.1 สภาพปัญหาในการใช้บทกำหนดโทษพื้นฐานคดีเกี่ยวกับการค้ามนุษย์ตามมาตรา 52 พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ. 2551 ของระบบกฎหมายไทย

จากสภาพปัญหาในการใช้บทกำหนดโทษพื้นฐานคดีเกี่ยวกับการค้ามนุษย์ตามมาตรา 52 พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ. 2551 ของระบบกฎหมายไทยนั้น ก็อาจจะมีมุมมองได้ว่า อัตราโทษที่ประเทศไทยใช้เป็นเกณฑ์ในการลงโทษนั้นไม่ค่อยสูงมาก สืบเนื่องมาจากขั้นตอนกระบวนการพิจารณาคดีในการกำหนดอัตราโทษนั้น มีช่องทางในการกำหนดอัตราโทษลดลงมาเป็นสถานเบาหลายขั้นตอน อาทิ มาตรา 56 เหตุในการรอลงอาญา มาตรา 78 เหตุลดโทษหรือเหตุบรรเทาโทษ เป็นต้น ซึ่งในการพิจารณาของศาล หากว่าปรากฏว่า ข้อเท็จจริงเมื่อผู้กระทำผิดในฐานะจำเลยได้ยอมรับสภาพว่าได้กระทำผิดตามคำฟ้องของพนักงานอัยการโจทก์แล้ว ก็ย่อมได้รับสิทธิในการลดโทษลงกึ่งหนึ่งตามหลักกฎหมายประกอบกับหากให้การที่เป็นประโยชน์ต่อรูปคดีในการพิจารณาเพิ่มอีกด้วยก็อาจจะได้รับความสะดวกในการกำหนดโทษสถานเบาลงมาเพิ่มขึ้นอีกต่างหาก ซึ่งหากว่าพฤติการณ์ลักษณะคดีที่กระทำความผิดในแต่ละคดีนั้นสืบพยานให้ศาลเชื่อไม่ได้ว่าเป็นเรื่องร้ายแรงอีก ก็ยังทำให้พฤติการณ์ลักษณะคดีนั้นเป็นเรื่องที่ไม่ร้ายแรง ส่งผลให้จำเลยได้รับโอกาสในการรับโทษสถานเบามากขึ้นอีก ยิ่งหากว่า จำเลยซึ่งเป็นผู้กระทำผิดครั้งแรกในชีวิต จำเลยก็อาจจะได้รับความสะดวกในการใช้ดุลพินิจพิจารณากำหนดโทษในสถานเบาเพื่อเปิดโอกาสให้ผู้กระทำผิดผู้หลงผิดกลับตนเสียใหม่ในอนาคต จึงเป็นสาเหตุที่ทำให้มาตรการการลงโทษพื้นฐานทั่วไปโดยกำหนดระวางโทษจำคุกตั้งแต่สี่ปีถึงสิบปีของประเทศไทย ตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ. 2551 มาตรา 52 นั้น น่าจะเป็นอัตราโทษที่ยังคงอยู่ในสถานเบา หากพิจารณาเปรียบเทียบกับมาตรการการลงโทษของต่างประเทศ

2.2.แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

จากการศึกษาเรื่องปัญหาการกำหนดโทษตามมาตรการการลงโทษในคดีความผิดเกี่ยวกับการค้ามนุษย์ตามมาตรา 52 พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ. 2551 ผู้เขียนพบว่า มีแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องดังต่อไปนี้

2.2.1 แนวคิดทฤษฎีและความเป็นมาของมาตรการการลงโทษในคดีค้ามนุษย์ในระดับนานาชาติ

เดิมแนวคิดทฤษฎีและความเป็นมาของมาตรการการลงโทษในคดีค้ามนุษย์ในระดับนานาชาตินั้นริเริ่มมาจาก แนวคิดความเรื่องสิทธิเสรีภาพพื้นฐานตามแนวคิดปรัชญากฎหมายธรรมชาติซึ่งได้เน้นหลักความเหมาะสมและมีความเป็นธรรมอยู่เสมอ ซึ่งถือเป็นหลักการพื้นฐานอันสำคัญในการให้กำเนิดกฎหมาย โดยเฉพาะกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับระหว่างประเทศ โดยเฉพาะในปัจจุบันมีกฎหมายว่าด้วยเรื่องเกี่ยวกับสิทธิมนุษยชนที่ได้มุ่งเน้นเป้าหมายของการเป็นอุดมคติเรื่องสิทธิเสรีภาพและความเสมอภาคของมวลมนุษยชาติทั่วไป คือ กฎหมายเกี่ยวกับการค้ามนุษย์ เพราะว่า การกระทำผิดค้ามนุษย์นั้นถือได้ว่าเป็นการละเมิดสิทธิเสรีภาพความเสมอภาค

ของประชาชนมวลมนุษยชาติทั่วไปโดยตรง⁹ ฉะนั้น มาตรการการกำหนดโทษของคดีความผิดค้ำมนุษย์นั้น จึงสามารถถือได้ว่าเป็นสัญลักษณ์เครื่องมือในการต่อสู้เพื่อให้คงไว้ซึ่งความเสมอภาคเท่าเทียมกันอย่างสมบูรณ์ของมนุษย์ เนื่องจากว่า เป็นการปรามให้ผู้กระทำผิดเกรงกลัวต่อตัวบทลงโทษในกฎหมายไม่กล้ากระทำความผิดโดยเฉพาะตัวการใหญ่ ซึ่งก็เคยพบหลายครั้งที่ผู้พิพากษาในกลุ่มประเทศภาคีสมาชิก อาทิ สหรัฐอเมริกา เป็นต้น ก็ได้อ้างอิงนำหลักการกฎหมายธรรมชาติมาเป็นเหตุผลเพื่อใช้ในการตีความกฎหมาย โดยเฉพาะในส่วนของกฎหมายเกี่ยวกับการค้ำมนุษย์นั้นก็จะถือว่าเป็นส่วนหนึ่งของกฎหมายที่มุ่งคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของบุคคลผู้ตกเป็นเหยื่อการค้ำมนุษย์จากการกระทำผิดทางอาญา ฉะนั้นเพื่อที่จะป้องกันปราบปรามและลงโทษผู้กระทำผิดการค้ำมนุษย์ก็ควรที่จะต้องนำหลักการแนวคิดตามความประสงค์มุ่งหมายของหลักกฎหมายธรรมชาติดังกล่าวมาปรับใช้ด้วย¹⁰ เพื่อให้เหมาะสม โดยเฉพาะการที่จะทำให้ผู้ที่คิดจะกระทำความผิดไม่กล้าหรือเกรงกลัวโทษที่จะได้รับหากละเมิดสิทธิเสรีภาพของผู้อื่นตามแนวคิดปรัชญากฎหมายธรรมชาติ

2.2.2 แนวคิดทฤษฎีและความเป็นมาของมาตรการการลงโทษในคดีค้ำมนุษย์ของประเทศไทย

แนวคิดทฤษฎีและความเป็นมาของมาตรการการลงโทษในคดีค้ำมนุษย์ของประเทศไทยนั้น มีแนวคิดในการนำแนวคิดของนักปรัชญากฎหมายปฏิฐานนิยมทางกฎหมายหรือสำนักกฎหมายบ้านเมืองมาปรับใช้เป็นหลัก โดยแนวคิดส่วนใหญ่ในการลงโทษก็จะมีมุมมองแนวคิดเน้นในส่วนมาตรฐานที่ศาลควรจะใช้เป็นเหตุผลของคำพิพากษาในการลงโทษซึ่งก็คือ การลงโทษตามตัวบทกฎหมายเป็นหลัก โดยไม่เน้นในส่วนหลักการทางกฎหมาย (Legal Principles) ซึ่งเห็นว่าเป็นเรื่องที่มีความแตกต่างกัน เนื่องจากว่าในการมองแบบแนวคิดของกฎหมายธรรมชาติของนักกฎหมายนั้นมีมุมมองว่า กฎหมายนั้นมิใช่เป็นแต่เพียงเรื่องของกฎเกณฑ์หรือระบบแห่งกฎหมายเท่านั้น แต่ยังมีเนื้อหาสาระของเรื่อง หลักการ ประกอบรวมอยู่ด้วย โดยเฉพาะในประเด็นเรื่องการใช้ดุลพินิจของศาลที่จะตัดสินคดีกำหนดโทษซึ่งมีความยุ่งยากละเอียดซับซ้อน ซึ่งเรียกการใช้ดุลพินิจของศาลที่นอกเหนือจากที่ตัวบทกฎหมายให้ไว้ซึ่งมีลักษณะคล้ายกับการตรากฎหมายขึ้นใหม่นั้น¹¹ โดยหลักการนี้จะวางอยู่บนพื้นฐานในควมมีศีลธรรมของชุมชน ประกอบอยู่ด้วย และหลักการนี้ก็จะเป็นเรื่องที่ตัวที่จะช่วยกำหนดทิศทางของคำพิพากษาและกำหนดโทษที่ควรที่จะตัดสินเป็นคำพิพากษาอันชอบถูกต้องและเที่ยงธรรม ฉะนั้น ในการพิพากษาตัดสินคดีซึ่งมีความยุ่งยากละเอียดซับซ้อน โดยเฉพาะคดีค้ำมนุษย์ ซึ่งสร้างความเสียหายอย่างมากมายนั้น ถึงแม้ว่าคำตอบทิศทางของคำพิพากษาของศาลซึ่งถูกต้องแล้ว แต่ก็ยังคงพบว่ามีอัตราการทำผิดค้ำมนุษย์โดยเฉพาะการละเมิดสิทธิเสรีภาพของบุคคลอยู่ ผู้เสียหายก็ยังคงเพิ่มมากขึ้นเรื่อย ๆ เนื่องจากผู้กระทำผิดไม่เกรงกลัวต่อตัวบทกฎหมาย ซึ่งทำให้เกิดมุมมองว่ามาตรการการกำหนดโทษในคดีค้ำมนุษย์ของประเทศไทยนั้นซึ่งเดิมใช้แนวคิดหลักการปรัชญากฎหมายปฏิฐานนิยมทางกฎหมายหรือสำนักกฎหมายบ้านเมืองนั้นน่าจะยังคงไม่เพียงพอหรือไม่ ซึ่งน่าจะต้องนำแนวคิดของกฎหมายธรรมชาติมาปรับใช้เพื่อให้เหมาะสมสามารถปรามผู้กระทำผิดค้ำมนุษย์ให้ยำเกรงกลัวต่อตัวบทกฎหมายไม่กล้าละเมิดสิทธิเสรีภาพผู้อื่นอีก

⁹ Robephiles, "Key Concepts of the Philosophy of Aristotle," last modified November 14, 2023, accessed February 9, 2024, <https://www.owlcation.com/humanities/Key-Concepts-of-the-Philosophy-of-Aristotle/>

¹⁰ จริญญา โฆษณานันท์, *นิติปรัชญา* (กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2558), 51.

¹¹ เฉลิมชัย กักเกียรติกุล, "สำนักกฎหมายบ้านเมือง หรือปฏิฐานนิยม," *แก้ไขครั้งล่าสุด* 2556, สืบค้นเมื่อ 2 กรกฎาคม 2567, <http://www.chalermchai-nbtc.blogspot.com/2013/06/blog-post.html/>

2.2.3 แนวคิดของมาตรการการลงโทษในคดีค้ามนุษย์ที่เหมาะสมไม่กระทบสิทธิขั้นพื้นฐานของจำเลยในกระบวนการยุติธรรมทางอาญา

แนวคิดของมาตรการการลงโทษในคดีค้ามนุษย์ที่เหมาะสมไม่กระทบสิทธิขั้นพื้นฐานของจำเลยในกระบวนการยุติธรรมทางอาญานั้น เริ่มต้นจากตั้งแต่การเริ่มพิจารณาคดีตามแนวคิดอนุสัญญาเพื่อการคุ้มครองของสิทธิมนุษยชนและเสรีภาพขั้นพื้นฐานสิทธิในการพิจารณาคดีอย่างเป็นธรรม ตามข้อ 6 (Convention for the Protection of Human Rights and Fundamental Freedoms ARTICLE 6 Right to a Fair Trial) ซึ่งจะต้องพิจารณาคดีที่ไม่ทำให้เสื่อมเสียต่อสิทธิของจำเลยซึ่งรวมถึงสิทธิที่จะได้รับการคุ้มครองตามหลักนิติรัฐด้วยโดยเฉพาะสิทธิขั้นพื้นฐานตามอนุสัญญาเพื่อการคุ้มครองของสิทธิมนุษยชนและเสรีภาพขั้นพื้นฐานสิทธิในการพิจารณาคดีอย่างเป็นธรรม¹² ซึ่งสิทธินี้เป็นหลักการสำคัญอันเกิดจากผู้ลงนามของรัฐบาลซึ่งเป็นสมาชิกของสภาของยุโรปซึ่งได้ร่วมกันลงนามและให้ปฏิญญาสากล ว่าด้วยสิทธิมนุษยชน ซึ่งได้ประกาศใช้มาตั้งแต่เมื่อวันที่ 10 ธันวาคม พ.ศ. 2491 โดยมุ่งเน้นถึงจุดมุ่งหมายในการที่จะต้องตระหนักถึงสิทธิมนุษยชนและเสรีภาพขั้นพื้นฐานอันเป็นรากฐานแห่งความยุติธรรมและสันติภาพในโลกซึ่งอยู่ภายใต้เขตอำนาจของศาลสิทธิมนุษยชนแห่งยุโรป (The European Court of Human Rights) เป็นผู้พิจารณาคดีโดยเฉพาะ ซึ่งจากหลักการนี้ก็เคยเกิดขึ้นที่มีประเด็นปัญหาวิจารณ์กันในการพิจารณาคดีตามพยานทางอิเล็กทรอนิกส์ซึ่งถูกมองว่ามีละเมิดสิทธิเสรีภาพของจำเลยในคดีที่เกิดขึ้นมาแล้ว ฉะนั้น การในการกำหนดโทษคดีที่ละเมิดสิทธิเสรีภาพของบุคคลโดยเฉพาะคดีค้ามนุษย์นั้น ก็น่าจะต้องพิจารณาคดีดังกล่าวเปรียบเทียบกับในส่วนของคุณลักษณะพฤติการณ์ข้อเท็จจริงที่จะกำหนดโทษผู้กระทำผิดที่เป็นตัวการที่แท้จริง เพราะว่าการค้ามนุษย์ในยุคสมัยออนไลน์ปัจจุบันส่วนใหญ่แล้วอยู่ในรูปแบบของคอลเซ็นเตอร์ซึ่งใช้รูปแบบของการหลอกลวงดูดเงินจากการใช้แอปพลิเคชันเป็นหลัก ซึ่งสามารถกระทำผิดได้หลายครั้งภายในช่วงระยะเวลาสั้น ๆ และก็สร้างความเสียหายอันมหาศาล ดังนั้น การนำหลักการมุ่งมองการลงโทษของแนวคิดหลักการปรัชญากฎหมายปฏิฐานนิยมทางกฎหมายหรือสำนักกฎหมายบ้านเมืองมาปรับปรุงแก้ไขโดยนำแนวคิดของกฎหมายธรรมชาติมาปรับใช้เพื่อให้เหมาะสมสามารถปราบผู้กระทำผิดค้ามนุษย์ให้ยำเกรงกลัวต่อตัวบทกฎหมายไม่กล้าละเมิดสิทธิเสรีภาพผู้อื่นอีก จึงน่าจะถือว่าเป็นแนวคิดของมาตรการการลงโทษในคดีค้ามนุษย์ที่เหมาะสมไม่กระทบสิทธิขั้นพื้นฐานของจำเลยในกระบวนการยุติธรรมทางอาญา

2.2.4 แนวคิดและที่มาของการแก้ไขมาตรการการลงโทษในคดีค้ามนุษย์ของประเทศไทยที่ไม่กระทบสิทธิขั้นพื้นฐานของจำเลยในกระบวนการยุติธรรมทางอาญา

แนวคิดและที่มาของการแก้ไขมาตรการการลงโทษในคดีค้ามนุษย์ของประเทศไทยที่ไม่กระทบสิทธิขั้นพื้นฐานของจำเลยในกระบวนการยุติธรรมทางอาญานั้น เดิมประเทศไทยพบว่า มีแนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการตัดสินคดีอยู่ โดยเฉพาะคดีความผิดค้ามนุษย์ซึ่งเกี่ยวกับการละเมิดสิทธิเสรีภาพของบุคคลนั้นว่า การตัดสินคดีลงโทษคดีการค้ามนุษย์นั้น ก็น่าจะต้องตัดสินคดีโดยความระมัดระวังในเรื่องเกี่ยวกับความเป็นธรรมโดยยึดแนวคิดของเรื่องหลักศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์เป็นหลักสากลทั่วไปตามรัฐธรรมนูญไทย¹³ ซึ่งถือเป็นหลักการเดียว

¹² บุญจมาศ กระจ่างโพธิ์, *การคัดแยกเหยื่อในคดีค้ามนุษย์กับการคุ้มครองสิทธิที่จะไม่ถูกดำเนินคดีอาญา* (กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2554), 18.

¹³ บรรเจิด สิงคนัดดี, “ข้อพิจารณาเกี่ยวกับหมวดสิทธิและเสรีภาพของปวงชนชาวไทย,” แก้ไขครั้งสุดท้าย 2559, สืบค้นเมื่อ 5 กรกฎาคม 2567, https://www.isranews.org/isranews-article/44590-peace_44590.html/

กับแนวคิดหลักการของอนุสัญญาสหประชาชาติเพื่อต่อต้านอาชญากรรมข้ามชาติที่ตั้งขึ้นในลักษณะองค์กร ค.ศ. 2000 สืบเนื่องจากว่า การกระทำผิดค้ำมนุษย์ในปัจจุบันอยู่ในรูปแบบออนไลน์มีการวางแผนอย่างละเอียด ลึกซึ้งและใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัยในโลกยุคใหม่เพื่อที่จะดำเนินงานที่หลีกเลี่ยงการรับผิดชอบกฎหมาย เพื่อให้ได้มาซึ่ง ผลกำไรหรือผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจ โดยเฉพาะกลุ่มผู้กระทำผิดจีนเทา ซึ่งส่วนใหญ่ระบบไม่สามารถติดตาม ตัวสั่งการใหญ่ที่กระทำผิดได้โดยตรง¹⁴ ฉะนั้น แนวคิดที่มาตรการการลงโทษในคดีค้ำมนุษย์ของ ประเทศไทยที่ไม่กระทบสิทธิขั้นพื้นฐานของจำเลยในกระบวนการยุติธรรมทางอาญานั้น น่าจะต้องเป็นการแก้ไข กำหนดโทษให้หนักขึ้นสำหรับผู้กระทำผิดที่เป็นตัวการใหญ่ในระดับผู้สั่งการ เพื่อให้เกรงกลัวต่อตัวบทกฎหมาย โดยเฉพาะตามมาตรา 52 พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ. 2551 เพราะว่าจากบริบท สมัยสังคมออนไลน์ปัจจุบันหลักการคุ้มครองสิทธิขั้นพื้นฐานของจำเลยในคดีค้ำมนุษย์นั้น ก็น่าจะต้องพิจารณาแยก การคุ้มครองสิทธิขั้นพื้นฐานออกเป็น 2 สิทธิ โดยเฉพาะสิทธิที่จำเลยในฐานะเหยื่อซึ่งถูกจำเลยอีกคนหนึ่งในฐานะ ผู้สั่งการมีคำสั่งให้กระทำความผิดซึ่งก็สมควรได้รับการคุ้มครองตามกฎหมาย สืบเนื่องจากว่า สิทธิที่จำเลยใน ฐานะเหยื่อนั้นได้รับกระทบสิทธิขั้นพื้นฐานมาตั้งแต่ถูกหลอกลวงจากจำเลยอีกคนหนึ่งในฐานะผู้สั่งการก่อนถูก ควบคุมตัวแล้ว จนมาถึงขั้นตอนการพิจารณาศาลก็ควรที่จะได้รับการคุ้มครองสิทธิอันสืบเนื่องมาจากการ ถูกกระทำละเมิดสิทธิเสรีภาพมาแต่เดิมซึ่งก็คือ ขั้นตอนการคัดกรองเหยื่อค้ำมนุษย์ระหว่างเหยื่อค้ำมนุษย์ที่แท้จริง กับตัวการใหญ่ผู้สั่งการค้ำมนุษย์¹⁵

2.3 การกำหนดโทษตามมาตรการการลงโทษในคดีความผิดเกี่ยวกับการค้ำมนุษย์ตามกฎหมาย ต่างประเทศกับกฎหมายประเทศไทย และแนวคิดตามอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการต่อต้านองค์กร อาชญากรรมข้ามชาติที่จัดตั้งในลักษณะองค์กร ค.ศ. 2000

แนวทางการกำหนดโทษตามมาตรการการลงโทษในคดีความผิดเกี่ยวกับการค้ำมนุษย์ตามกฎหมาย ต่างประเทศกับกฎหมายประเทศไทย¹⁶ และในคดีศาลสิทธิมนุษยชนแห่งยุโรปนั้น ในส่วนของประเทศ สหรัฐอเมริกาใช้มาตรการการลงโทษตาม พระราชบัญญัติคุ้มครองเหยื่อการค้ามนุษย์และความรุนแรง พ.ศ. 2543 (Victims of Trafficking and Violence Protection Act of 2000) โดยวางกำหนดโทษพื้นฐานการค้ามนุษย์ เพื่อประโยชน์ส่วนตัว การค้าทาส การค้ำมนุษย์โดยสมัครใจ การรับใช้ หรือการใช้แรงงานบังคับ มาตรา 1590 ที่ กำหนดโทษแก่บุคคลผู้ใดจงใจเจตนาเกณฑ์ จัดหา ให้ที่พักพิง ขนส่ง จัดหาให้ หรือ ได้มาโดยวิธีใด ๆ บุคคลใด ๆ สำหรับแรงงานหรือบริการที่ละเมิดการค้ามนุษย์นี้มีการกำหนดโทษจำคุกไม่เกินสี่ปีจนถึงตลอดชีวิต ซึ่งมีความ แตกต่างกับประเทศไทยตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ. 2551 มาตรา 52 ซึ่งถือเป็นบทกำหนดโทษพื้นฐานทั่วไปนั้นกำหนดให้บุคคลซึ่งกระทำความผิดฐานค้ำมนุษย์จะต้องระวางโทษ จำคุกตั้งแต่สี่ปีถึงสิบปี ซึ่งมาตรการการกำหนดโทษในส่วนของประเทศไทยนั้นก็น่าโทษเบากว่าของประเทศ สหรัฐอเมริกา ซึ่งก็น่าจะมีความแตกต่างจากแนวคิดการป้องปรามปราบปรามการค้ามนุษย์ อันตรงตามแนวคิด

¹⁴ จริญญา โฆษณานันท์, *นิติปรัชญา*, 51.

¹⁵ ขวัญชนก ศรีภมร, “แนวทางการป้องกันอาชญากรรมที่เกิดจากแก๊งคอลเซ็นเตอร์ออนไลน์โดยมาตรการกำกับดูแลของอุตสาหกรรม โทรคมนาคม,” (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2565), 86

¹⁶ วรณวิภา เมืองถ้ำ, *อาชญากรรมทางธุรกิจกับองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติ* (นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2563), 73.

ตามหลักการของอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการต่อต้านองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติที่จัดตั้งในลักษณะองค์กร ค.ศ. 2000 (United Nations Convention against Transnational Organized Crime) ข้อ 11 อนุ 2 และ 3 ที่มีหลักการสำคัญว่า รัฐภาคีแต่ละรัฐจะต้องพยายามเพื่อให้แน่ใจว่า อำนาจในการใช้ดุลพินิจทางกฎหมายภายใต้กฎหมายภายในของตนเกี่ยวกับการฟ้องร้องดำเนินคดีต่อบุคคลสำหรับความผิดที่ครอบคลุมโดยอนุสัญญานี้ (ความผิดค้ำมนุษย์) ได้ใช้อย่างมีประสิทธิภาพสูงสุดต่อมาตรการบังคับใช้ทางกฎหมายในความผิดเหล่านั้นและโดยคำนึงถึงความจำเป็นที่จะป้องปรามการกระทำผิดดังกล่าว จึงทำให้เกิดมุมมองของการกำหนดโทษตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ. 2551 พบว่า มาตรา 52 ซึ่งถือเป็นบทกำหนดโทษพื้นฐานทั่วไปนั้นของประเทศไทย น่าจะยังไม่เพียงพอ เพราะว่า มีอัตราโทษเบากว่าประเทศสหรัฐอเมริกา ซึ่งในกรณีที่เป็นตัวการใหญ่เป็นผู้กระทำผิดแล้ว ก็น่าจะควรต้องมีบทลงโทษในสถานหนักขึ้นเพื่อให้เหมาะสมกับความผิดหรือไม่ เพราะว่า ความผิดค้ำมนุษย์ในยุคสมัยปัจจุบันนี้สามารถกระทำผิดโดยใช้ผู้กระทำผิดที่เป็นเหยื่อให้สามารถกระทำผิดได้โดยการละเมิดสิทธิเสรีภาพของเหยื่อให้เป็นคอลเซ็นเตอร์หลอกลวงผู้อื่นอันสร้างความเสียหายมหาศาล

2.4 มาตรการการลงโทษในคดีค้ำมนุษย์ตามมาตรา 52 พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ. 2551 ที่สอดคล้องเหมาะสม

แนวคิดมาตรการการลงโทษในคดีค้ำมนุษย์ตามมาตรา 52 พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ. 2551 ที่สอดคล้องเหมาะสมนั้น ในส่วนของประเทศสหรัฐอเมริกาซึ่งมีแนวคิดการลงโทษตามแนวคิดปรัชญากฎหมายธรรมชาติ โดยเฉพาะการลงโทษผู้กระทำผิดที่ละเมิดสิทธิเสรีภาพของเหยื่อเพื่อที่จะทำให้ผู้กระทำผิดไม่กล้าหรือเกรงกลัวโทษที่จะได้รับหากละเมิดสิทธิเสรีภาพของผู้อื่น ซึ่งมีมาตรการการลงโทษตามพระราชบัญญัติคุ้มครองเหยื่อการค้ามนุษย์และความรุนแรง พ.ศ. 2543 (Victims of Trafficking and Violence Protection Act of 2000) โดยวางกำหนดโทษพื้นฐานการค้ามนุษย์เพื่อประโยชน์ส่วนตัวการค้า การค้ามนุษย์โดยสมัครใจ การรับใช้ หรือการใช้แรงงานบังคับ มาตรา 1590 ที่กำหนดโทษแก่บุคคลผู้ใดจงใจเจตนาเกณฑ์ จัดหา ให้ที่พักพิง ขนส่ง จัดหาให้ หรือ ได้มาโดยวิธีใด ๆ บุคคลใด ๆ สำหรับแรงงานหรือบริการ ที่ละเมิดการค้ามนุษย์นี้มีการกำหนดโทษจำคุกไม่เกินยี่สิบปีจนถึงตลอดชีวิต ซึ่งถือว่าเป็นมาตรการขั้นรุนแรงโดยน่าจะเป็นมาตรการที่เหมาะสมและสมควรอันสอดคล้องกับการป้องปรามการค้ามนุษย์ตามแนวคิดตามหลักการของอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการต่อต้านองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติที่จัดตั้งในลักษณะองค์กร ค.ศ. 2000 (United Nations Convention Against Transnational Organized Crime) แล้ว โดยในส่วนของ การแก้ไขปรับปรุงมาตรการการลงโทษในคดีค้ำมนุษย์ตามมาตรา 52 พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ. 2551 ที่สอดคล้องเหมาะสมของประเทศไทยนั้น ก็น่าจะนำอัตราโทษของพระราชบัญญัติคุ้มครองเหยื่อการค้ามนุษย์และความรุนแรง พ.ศ. 2543 มาตรา 1590 โดยเฉพาะในส่วนของ การลงโทษตัวการหลักซึ่งเป็นผู้สั่งการใหญ่มาปรับปรุงเป็นอัตราโทษพื้นฐานของพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ. 2551 มาตรา 52 เพื่อให้สอดคล้องเหมาะสมในการใช้มาตรการการลงโทษพื้นฐานการค้ามนุษย์ อันน่าจะทำให้ผู้กระทำค้ำมนุษย์ยำเกรงต่อตัวบทกฎหมายไทยโดยเฉพาะผู้กระทำผิดตัวการใหญ่ที่สั่งการเหยื่อให้กระทำผิดคอลเซ็นเตอร์หลอกลวงประชาชน

3. สรุปผล และข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาเรื่องปัญหาการกำหนดโทษตามมาตรการการลงโทษในคดีความผิดเกี่ยวกับการค้ามนุษย์ ตามมาตรา 52 พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ. 2551 ผู้เขียนสามารถสรุปผลและมีข้อเสนอแนะดังต่อไปนี้

3.1 สรุปผล

จากการศึกษาเรื่องปัญหาการกำหนดโทษตามมาตรการการลงโทษในคดีความผิดเกี่ยวกับการค้ามนุษย์ตามมาตรา 52 พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ. 2551 ผู้เขียนสามารถสรุปผลได้ว่า สภาพปัญหาในการใช้บทกำหนดโทษพื้นฐานคดีเกี่ยวกับการค้ามนุษย์ตามมาตรา 52 พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ.2551 ของระบบกฎหมายไทยนั้น ใช้มาตรการการกำหนดโทษในคดีค้ามนุษย์ของประเทศนั้นซึ่งใช้แนวคิดหลักการปรัชญากฎหมายปฏิฐานนิยมทางกฎหมายหรือสำนักกฎหมายบ้านเมืองนั้นน่าจะยังคงไม่เพียงพอหรือไม่ เนื่องจากว่า มาตรา 52 นั้นถือว่าเป็นบทกำหนดโทษพื้นฐานทั่วไปของความผิดฐานค้ามนุษย์ซึ่งกำหนดระวางโทษจำคุกตั้งแต่สี่ปีถึงสิบปีเพียงนั้น ซึ่งในทางพิจารณาคดีของศาลไทยแล้วอัตราโทษดังกล่าวก็ย่อมได้ลดลงตามหลักเกณฑ์การใช้ดุลพินิจการลงโทษของศาลเพิ่มขึ้นอีก จึงทำให้อัตราโทษที่ได้รับแท้จริงตามคำพิพากษานั้นเป็นโทษสถานเบา แต่เมื่อเปรียบเทียบกับผู้กระทำความผิดซึ่งเป็นตัวการใหญ่ผู้สั่งการซึ่งสร้างความเสียหายมหาศาลทางเศรษฐกิจแล้ว ก็ย่อมไม่น่าจะสอดคล้องกันกับความผิดที่ควรได้รับและทำให้ไม่ยำเกรงกลัวต่อกฎหมายการค้ามนุษย์ของประเทศไทย อันทำให้มีการกระทำความผิดซ้ำและเพิ่มเติมขึ้นมาเรื่อย ๆ โดยเฉพาะในกลุ่มองค์กรเงินเทาที่เป็นตัวการใหญ่ในการสั่งการเหยื่อให้กระทำความผิด

จากการศึกษาเปรียบเทียบแนวทางการกำหนดโทษในคดีความผิดเกี่ยวกับการค้ามนุษย์ในระบบกฎหมายไทยและต่างประเทศนั้น มีความแตกต่างกันในมาตรการการกำหนดโทษโดยเฉพาะพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ. 2551 ตามมาตรา 52 ซึ่งกำหนดโทษจำคุกตั้งแต่สี่ปีถึงสิบปี ซึ่งเป็นมาตรการการลงโทษขั้นไม่รุนแรง ซึ่งมีความแตกต่างกับประเทศสหรัฐอเมริกาซึ่งมีแนวคิดการลงโทษตามแนวคิดปรัชญากฎหมายธรรมชาติ โดยเฉพาะการลงโทษผู้กระทำความผิดที่ละเมิดสิทธิเสรีภาพของเหยื่อ เพื่อที่จะทำให้ผู้กระทำความผิดไม่กล้าหรือเกรงกลัวโทษที่จะได้รับหากละเมิดสิทธิเสรีภาพของผู้อื่น ซึ่งมีมาตรการการลงโทษตามพระราชบัญญัติคุ้มครองเหยื่อการค้ามนุษย์และความรุนแรง พ.ศ. 2543 มาตรา 1590 ซึ่งกำหนดโทษจำคุกไม่เกินสิบปีจนถึงตลอดชีวิต ซึ่งเป็นมาตรการลงโทษขั้นรุนแรง

จากผลการวิเคราะห์แนวทางการกำหนดโทษที่สอดคล้องเหมาะสมของพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ. 2551 ในระบบกฎหมายไทยนั้น น่าจะนำแนวทางของประเทศสหรัฐอเมริกาซึ่งมีแนวคิดการลงโทษตามแนวคิดปรัชญากฎหมายธรรมชาติ โดยเฉพาะการลงโทษผู้กระทำความผิดที่ละเมิดสิทธิเสรีภาพของเหยื่อ เพื่อที่จะทำให้ผู้กระทำความผิดไม่กล้าหรือเกรงกลัวโทษที่จะได้รับหากละเมิดสิทธิเสรีภาพของผู้อื่น ซึ่งมีมาตรการการลงโทษตามพระราชบัญญัติคุ้มครองเหยื่อการค้ามนุษย์และความรุนแรง พ.ศ. 2543 (Victims of Trafficking and Violence Protection Act of 2000) มาตรา 1590 ซึ่งกำหนดโทษจำคุกไม่เกินสิบปีจนถึงตลอดชีวิต ซึ่งเป็นมาตรการลงโทษขั้นรุนแรงมาปรับปรุงแก้ไขตัวบทกฎหมายเพื่อให้เหมาะสมกับการปราบปราม

ผู้กระทำผิดค้ำมนุษย์ในปัจจุบันโดยเฉพาะผู้กระทำผิดที่เป็นตัวการใหญ่ในการใช้เหยื่อคอลเซ็นเตอร์ไปหลอกลวงประชาชน อีกทั้งยังเพื่อให้ผู้กระทำผิดไม่กล้ากระทำผิดซ้ำอีก เพราะเกรงกลัวต่อบทกฎหมายการป้องปราบปรามการค้ำมนุษย์ของประเทศไทย

ผลการศึกษาแนวทางใหม่ของการกำหนดโทษใหม่ตาม มาตรา 52 พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ำมนุษย์ พ.ศ. 2551 ของระบบกฎหมายไทยเพื่อนำเสนอมาปรับใช้ให้สอดคล้องเหมาะสมต่อไปนั้นก็น่าจะเห็นควรว่า ประเทศไทยน่าจะนำมาตราการการลงโทษตามพระราชบัญญัติคุ้มครองเหยื่อการค้ำมนุษย์และความรุนแรง พ.ศ. 2543 มาตรา 1590 ซึ่งกำหนดโทษจำคุกไม่เกินยี่สิบปีจนถึงตลอดชีวิต ซึ่งเป็นมาตรการลงโทษขั้นรุนแรง มาปรับปรุงแก้ไขต่อบทกฎหมายพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ำมนุษย์ พ.ศ. 2551 มาตรา 52 เพื่อให้เหมาะสมกับการปราบผู้กระทำผิดค้ำมนุษย์ในปัจจุบันโดยเฉพาะผู้กระทำผิดที่เป็นตัวการใหญ่ในการใช้เหยื่อคอลเซ็นเตอร์ไปหลอกลวงประชาชน อีกทั้งยังเพื่อให้สอดคล้องกับหลักการของอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการต่อต้านองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติที่จัดตั้งในลักษณะองค์กร ค.ศ. 2000 ที่เน้นการป้องกันการละเมิดสิทธิเสรีภาพของบุคคลทั่วไปอันเป็นหลักสากล

3.2 ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาเรื่องปัญหาการกำหนดโทษตามมาตรการการลงโทษในคดีความผิดเกี่ยวกับการค้ำมนุษย์ตามมาตรา 52 พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ำมนุษย์ พ.ศ. 2551 เห็นควรนำวิธีการใหม่ที่จะได้โดยน่าจะนำมาตราการการลงโทษ พระราชบัญญัติคุ้มครองเหยื่อการค้ำมนุษย์และความรุนแรง พ.ศ. 2543 มาตรา 1590 ซึ่งกำหนดโทษจำคุกไม่เกินยี่สิบปีจนถึงตลอดชีวิต ซึ่งเป็นมาตรการลงโทษขั้นรุนแรง มาปรับปรุงแก้ไขต่อบทกฎหมายพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ำมนุษย์ พ.ศ. 2551 มาตรา 52 เพื่อให้เหมาะสมกับการปราบผู้กระทำผิดค้ำมนุษย์ในปัจจุบันโดยเฉพาะผู้กระทำผิดที่เป็นตัวการใหญ่โดยเฉพาะกลุ่มเงินเทาในการใช้เหยื่อคอลเซ็นเตอร์ไปหลอกลวงประชาชน อันเป็นการใช้มาตรการลงโทษขั้นรุนแรงที่เหมาะสม และสอดคล้องกับหลักการของอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการต่อต้านองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติที่จัดตั้งในลักษณะองค์กร ค.ศ. 2000 ซึ่งการแก้ไขดังกล่าวมีทั้งข้อดีและข้อเสีย ดังนี้

3.2.1) ข้อดีและประโยชน์ของการกำหนดโทษตามมาตรการการลงโทษในคดีความผิดเกี่ยวกับการค้ำมนุษย์ตามมาตรา 52 พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ำมนุษย์ พ.ศ. 2551 คือ ทำให้ประเทศไทยมีมาตรการการลงโทษพื้นฐานสำหรับผู้กระทำผิดค้ำมนุษย์ที่เป็นผู้สั่งการใหญ่โดยเฉพาะ เพื่อเป็นการปราบผู้กระทำผิดให้เกรงกลัวและไม่กล้ากระทำผิดซ้ำและไม่กล้าละเมิดสิทธิเสรีภาพของบุคคลทั่วไปอีก ซึ่งน่าจะทำให้สถานการณ์การค้ำมนุษย์ของประเทศไทยอยู่ในระดับที่ดีขึ้น และทำให้เศรษฐกิจของประเทศน่าจะดีขึ้นผลสืบเนื่องมาจากว่า ประเทศไทยสามารถปราบปรามแก๊งคอลเซ็นเตอร์ได้มากขึ้น และทำให้อาชญากรรมทางเศรษฐกิจลดน้อยลง เพราะประเทศไทยใช้มาตรการการลงโทษขั้นรุนแรง ซึ่งทำให้ผู้ที่คิดจะกระทำผิดค้ำมนุษย์ โดยเฉพาะการละเมิดสิทธิเสรีภาพของแก๊งคอลเซ็นเตอร์ในประเทศไทยต้องกลับมาคิดพิจารณาใหม่ว่า ไม่น่าจะคุ้มค่ากับการกระทำผิดเพราะมีโทษขั้นรุนแรง

3.2.2) ข้อเสียของการแก้ไขปรับปรุงกฎหมายในการกำหนดโทษตามมาตรการการลงโทษในคดีความผิดเกี่ยวกับการค้ามนุษย์ ตามมาตรา 52 พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ. 2551 คือ เกิดค่าใช้จ่ายในการศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมในประเด็นดังกล่าวนี้ และอาจจะต้องมีหน่วยงานที่ช่วยเหลือในการวิเคราะห์สอบสวนข้อเท็จจริงเกี่ยวกับเส้นทางการสั่งการของผู้กระทำผิด

References

- Banjerd Singkaneti. "Considerations on the Rights and Freedoms of the Thai People." Last modified February 10, 2016. Accessed July 5, 2024. https://www.isranews.org/isranews-article/44590-peace_44590.html/ [In Thai]
- Benchamat Krachangpho. *Victim Selection in Human Trafficking Cases and the Protection of the Right to not be Prosecuted*. Bangkok: Thammasat University Press, 2011. [In Thai]
- Chalermchai Kokkiattikul. "The Law Firm of the Country or Patithanism." Last modified June 10, 2013. Accessed July 2, 2024. <http://www.chalermchai-nbtc.blogspot.com/2013/06/blog-post.html/> [In Thai]
- Charan Khonsanan. *Legal Philosophy*. Bangkok: Ramkhamhaeng University Press, 2015. [In Thai]
- Hepburn, Stephanie, and Rita J. Simon. *Human Trafficking Around the World: Hidden in Plain Sight*. New York: Columbia University, 2013.
- Kwanchanok Sriphamorn. "Guidelines for Preventing Crimes from Online Call Center Gangs by the Regulatory Measures of the Telecommunications Industry." Master's thesis, Faculty of Law, Chulalongkorn University, 2022. [In Thai]
- Robephiles. "Key Concepts of the Philosophy of Aristotle." Last modified November 14, 2023. Accessed February 9, 2024. <https://www.owlcation.com/humanities/Key-Concepts-of-the-Philosophy-of-Aristotle/>
- Supit Pranitokphonkrang. *Human Trafficking Prevention and Suppression Law*. Bangkok: Nititham, 2016. [In Thai]
- Wannawipa Muangtham. *Business Crime and Transnational Organized Crime*. Nonthaburi: Sukhothai Thammathirat Open University, 2020. [In Thai]